

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci žalobkyne: **JUDr. D.G., Š.**, správca konkurznej podstaty úpadcu T., spol. s r.o. v konkurze proti žalovanému: **Ing. S.J., R.**, o neplatnosť právnych úkonov, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Cbi 54/03-106 zo dňa 27. septembra 2004 v znení opravného uznesenia č.k. 5 Cbi 54/03-121 zo dňa 17. decembra 2004, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Cbi 54/03-106 zo dňa 27. septembra 2004 v znení opravného uznesenia č.k. 5 Cbi 54/03-121 zo dňa 17. decembra 2004 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v sume 14 522 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom v znení opravného uznesenia krajský súd určil, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 10.11.2000 uzatvorená medzi Ing. J.J., R. ako postupcom a spoločnosťou T. s.r.o. ako postupníkom o postúpení pohľadávky voči dlžníkovi B, a.s. vo výške 490 933,60 Sk je neplatná. Určil tiež, že oznámenie o započítaní záväzkov a pohľadávok

zo dňa 30.11.2000 medzi Ing. S.J., R. a spoločnosťou T. s.r.o. vo výške 490 933,60 Sk je neplatné. Žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobkyni sumu 490 933,60 Sk a nahradiť trovy konania v sume 27 545 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že súd vykonal dokazovanie písomnými dokladmi a písomnými stanoviskami účastníkov konania a zistil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 1.6.2000 č.k. 5 K 26/00-14 bol za predbežného správcu konkurznej podstaty dlžníka T. s.r.o. ustanovený JUDr. M.R. a uznesením zo dňa 11.12.2000 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. M.R. Na schôdzi konkurzných veriteľov dňa 3.10.2001 bol JUDr. R. zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty a za nového správcu konkurznej podstaty úpadcu bola ustanovená žalobkyňa - JUDr. D.G. Dňa 10.11.2000 uzavrel žalovaný ako postupca a úpadca ako postupník zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky a to číslo faktúry 30300 na sumu 490 933,60 Sk za úhradu v sume 490 933,60 Sk do 60 dní a to vzájomným zápočtom, alebo bankovým prevodom na účet žalovaného. Následne žalovaný prípisom zo dňa 30.11.2000 oznámil, že si započítal jednostranným právnym úkonom pohľadávku v sume 490 933,60 Sk zo zmluvy o postúpení pohľadávok na pohľadávku úpadcu voči žalovanému vo výške 490 933,60 Sk z poskytnutého preddavku. Podľa § 9c ZKV dlžník môže nakladať s majetkom iba so súhlasom predbežného správcu, inak je jeho právny úkon neplatný. Úpadca po ustanovení predbežného správcu a bez jeho súhlasu uzavrel so žalovaným zmluvu o postúpení pohľadávky za cenu rovnajúcu sa postúpenej pohľadávke. Uzavretie takejto zmluvy je nakladaním s majetkom spoločnosti a súd má za to, že uzavretie takejto zmluvy nie je bežnou obchodnou činnosťou žalovaného. Podľa výpisu z obchodného registra úpadcu predmetom pre jeho činnosti je maloobchod a veľkoobchod s tovarom špecifikovaným vo výpise a sprostredkovanie v uvedenej oblasti, prenájom a leasingová činnosť. V prípade, že úpadca urobil právny úkon, ktorým nakladal s majetkom a to bez súhlasu predbežného správcu, je takýto právny úkon zo zákona absolútne neplatný. Uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 10.11.2000 súd považuje za nakladanie s majetkom, pretože z tohto právneho úkonu vznikla úpadcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 490 933,60 Sk a okrem toho sa jedná o právny úkon, ktorý sa netýka bežnej obchodnej činnosti úpadcu, preto je takýto právny úkon podľa § 9c ZKV zo zákona absolútne neplatný. Keďže uvedený právny úkon je neplatný zo zákona, je bez právneho významu, či žalovaný vedel alebo nevedel o skutočnosti, že v rámci konkurzného konania vedeného voči úpadcovi bol ustanovený predbežný správca. Skutočnosť, že žalovaný bol 50 % akcionárom spoločnosti, ktorá podala návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, ako aj ďalšie dôkazy predložené žalobkyňou, dávajú za pravdu tvrdeniu žalobkyni, že žalovaný mal vedomosť o začatí konkurzného konania

voči spoločnosti T. s.r.o. a o ustanovení predbežného správcu. Z rovnakého dôvodu súd neposudzoval ani to, či zmluva o postúpení pohľadávok je neplatná z iných dôvodov. Z uvedeného dôvodu tiež súd nepovažoval za potrebné vykonať žalovaným navrhované doplnenie dokazovania o výsluch konateľov úpadcu a p. F. na ozrejenie skutočností, ktoré viedli k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok. Keďže súd má za to, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 10.11.2000 je absolútne neplatná, žalovanému z nej nevznikla pohľadávka na zaplatenie sumy 490 933,60 Sk a preto ani nemohlo dôjsť k jej platnému započítaniu na pohľadávku žalobcu v sume 490 933,60 Sk. Tým, že žalovaný urobil jednostranný právny úkon na započítanie svojej pohľadávky voči pohľadávke úpadcu na sumu 490 933,60Sk súd má za to, že žalovaný uznal, že má voči úpadcovi záväzok na zaplatenie sumy 490 933,60 Sk. Keďže k zániku pohľadávky úpadcu na zaplatenie sumy 490 933,60 Sk voči žalovanému započítaním nedošlo, i naďalej trvá záväzok žalovaného zaplatiť úpadcovi, resp. t.č. žalobkyni, ako správkyňi konkurznej podstaty úpadcu uvedenú sumu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie. Namietal, že prvostupňový súd nedostatočne vykonal dokazovanie, čím neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Uviedol, že uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 10.11.2000 sa jednalo o bežnú obchodnú činnosť a teda na uvedený právny úkon nebol potrebný súhlas predbežného správcu. Žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by podporil jej tvrdenie, že na žalobou napadnutý právny úkon nebol daný súhlas predbežného správcu. Túto skutočnosť vôbec neskúmal krajský súd. Ďalším hrubým pochybením prvostupňového súdu bolo, že súd vôbec nevykonal výsluch žalovaného, čím odňal možnosť žalovanému konať pred súdom, vyjadril sa k prezentovaným skutočnostiam a zaujať stanovisko k prejednávanej veci, prípadne navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov. Podotkol, že jeho neúčast' na pojednávaní dňa 27.9.2004, na ktorom súd prvého stupňa aj vyniesol rozsudok, bolo vôbec prvým pojednávaním vo veci, takže zo strany žalovaného v žiadnom prípade nemohlo ísť o úmysel spôsobiť v konaní prieťahy, prípadne inak sťažovať priebeh konania. Vytýkal tiež krajskému súdu tú skutočnosť, že mal v odôvodnení rozsudku ozrejmiť, prečo odmietol vykonať žalovaným navrhnuté dôkazy a čo ho viedlo k tomu, že aj bez dostatočne vykonaného dokazovania vo veci rozhodol. Zdôraznil, že na krajskom súde nebola vôbec preukázaná skutočnosť, že konateľ spoločnosti úpadcu nemal súhlas predbežného správcu na uzatvorenie napadnutej zmluvy o postúpení pohľadávky. Ďalšou skutočnosťou, ktorá svedčí o zvláštnom prístupe súdu, je rýchlosť s akou prvostupňový súd vo veci rozhodol. Pochybením

krajského súdu je tiež skutočnosť, že niečo iné bolo prezentované na pojednávaní dňa 27.9.2004 a niečo iné sa nachádza v rozsudku. Ide o náhradu trov konania priznaných žalobkyni, ktorá si na pojednávaní uplatnila trovy konania v sume 3 000 Sk a v takejto výške jej boli súdom i priznané v rozsudku, ktorý dňa 27.9.2004 vyniesol. Právny zástupca žalovaného totiž bol prítomný v uvedený deň na pojednávaní. Týmto hrubým pochybením súdu bolo žalobkyni priznané viac, ako si pred súdom uplatnila. Poukazujúc na uvedené skutočnosti, žalovaný napáda rozsudok krajského súdu aj v časti priznaných trov konania žalobkyni v sume 27 545 Sk. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že súhlasí s rozhodnutím súdu prvého stupňa a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Poukázala na to, že predmetom konania je preskúmanie neplatnosti právnych úkonov z dôvodov absolútnej neplatnosti danej priamo zo zákona, na ktorú neplatnosť musí súd prihliadať z úradnej moci. Žalovaný napriek tomu, že nebol štatutárnym orgánom úpadcu správne uvádza a má správnu vedomosť o tom, že v krátkom období pred vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka, resp. po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu až do samotného vyhlásenia konkurzu sa podpisovali zmluvy o postúpení pohľadávok. Niektoré zo zmlúv podpisoval aj sám žalovaný. Nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že podpisovanie zmlúv o postúpení pohľadávok je bežnou obchodnou činnosťou. Bola to činnosť v rozpore so zákonom a pod ťarchou akéhokoľvek vyjadrenia, alebo dôkazu by ako správkyňa nemohla uznať podpisovanie zmlúv o postúpení pohľadávok za bežnú obchodnú činnosť. Čo sa týka ďalšej námietky žalovaného ohľadom priznanej náhrady trov konania, uviedla, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že ide o náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok, ktorý bol žalobcom nedopatrením zaplatený v dvoch častiach, v sume 3 000 Sk a v sume 24 545 Sk. Celkom bol zaplatený súdny poplatok vo výške 27 545 Sk.

Žalovaný sa nezúčastnil odvolacieho pojednávania. Svoju neúčast písomne ospravedlnil, nežiadal, aby súd pojednávanie odročil. Odvolací súd podľa § 101 ods. 2 OSP vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP a napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je určenie, že zmluva o postúpení pohľadávok uzavretá medzi úpadcom a žalovaným dňa 10.11.2000 o postúpení pohľadávky voči dlžníkovi B. a.s. vo výške 490 933,60 Sk je neplatná, že oznámenie o započítaní záväzkov a pohľadávok zo

dňa 30.11.2000 medzi úpadcom a žalovaným vo vzájomnej výške 490 933,60 Sk je neplatné a žalovaný je povinný uhradiť žalobkyni sumu 490 933,60 Sk. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že podaním doručeným súdu dňa 27.3.2000 navrhovateľ C., a.s. navrhol na majetok dlžníka T., spol. s r.o. vyhlásiť konkurz z dôvodu úpadku. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 K 26/00-14 zo dňa 1.6.2000 súd ustanovil predbežného správcu JUDr.M.R. Uznesením zo dňa 11.12.2000 sp.zn. 5 K 26/00 Krajský súd v Košiciach vyhlásil na majetok dlžníka konkurz. Dňa 10.11.2000 uzavrel žalovaný ako postupca a úpadca ako postupník zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bolo postúpenie pohľadávky žalovaného (postupcu) k dlžníkovi spoločnosti B. a.s., P. a to faktúry č. 30300 vo výške 490 933,60 Sk. Uvedená zmluva o postúpení pohľadávok bola za úpadcu podpísaná konateľom úpadcu. Oznámením zo dňa 30.11.2000 došlo k započítaniu vzájomných záväzkov a pohľadávok medzi žalovaným a úpadcom. K zápočtu došlo jednostranným právnym úkonom žalovaného voči úpadcovi a to započítaním záväzku žalovaného voči úpadcovi pozostávajúceho z poskytnutého preddavku vo výške 490 933,60 Sk a záväzku žalobcu vyplývajúceho zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 10.11.2000 vo výške 490 933,60 Sk ku dňu 30.11.2000. V prejednávanej veci ide o neplatnosť právneho úkonu založené na ustanovení § 9c zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKV). Podľa ust. § 9c ZKV dlžník môže nakladať s majetkom iba so súhlasom predbežného správcu, inak je jeho právny úkon neplatný. Neplatnosť právneho úkonu podľa citovaného ustanovenia je neplatnosť absolútna, t.j. právne úkony týkajúce sa majetku dlžníka sú neplatné zo zákona. Súhlas predbežného správcu musí byť vyjadrený vždy na konkrétny úkon, mal by mať písomnú formu, prípadne môže byť vykonaný vo forme signovania písomného vyhotovenia právneho úkonu. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na všetky právne úkony dlžníka a je potrebné ho vykladať v súvislosti s ust. § 9a, t.j. spotrebou zabezpečiť dlžníkov majetok na účely prípadného konkurzného konania. Právne úkony dlžníka, ktorý vykonal bez súhlasu správcu, zostávajú neplatné a nie je možné ich konvalidovať. Je nesporné, že v danom prípade úpadca po ustanovení predbežného správcu (t.j. po 1.6.2000) a bez jeho súhlasu uzavrel so žalovaným zmluvu o postúpení pohľadávky za cenu rovnajúcu sa postúpenej pohľadávke. Z prehlásenia predbežného správcu JUDr. M.R. zo 16.4.2007 je zrejmé, že ako predbežný správca dlžníka T., spol. s r.o. nedal žiadny súhlas konateľom spoločnosti, resp. iným osobám a to žiadnym spôsobom nakladať s majetkom spoločnosti dlžníka. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že uzavretie takejto zmluvy je nakladaním s majetkom spoločnosti, uzavretie takejto zmluvy nie je bežnou obchodnou činnosťou žalovaného a v prípade, že úpadca urobil právny úkon, ktorým nakladal s majetkom spoločnosti a to bez súhlasu predbežného správcu, je takýto právny úkon zo zákona absolútne neplatný.

Keďže zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 10.11.2000 je absolútne neplatná, žalovanému potom z tejto zmluvy nevznikla ani pohľadávka na zaplatenie sumy 490 933,60 Sk a teda ani nemohlo dôjsť k jej platnému započítaniu pohľadávky žalobcu v sume 490 933,60 Sk. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že tým, že žalovaný urobil jednostranný právny úkon na započítanie svojej pohľadávky voči pohľadávke úpadcu na sumu 490 933,60 Sk, uznal, že má voči úpadcovi záväzok na zaplatenie uvedenej sumy. K zániku pohľadávky úpadcu na zaplatenie sumy 490 933,60 Sk voči žalovanému započítaním nedošlo a teda záväzok žalovaného zaplatiť úpadcovi uvedenú sumu naďalej trvá. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Neobstojí námietka žalovaného, že prvostupňový súd nevykonal dokazovanie výsluchom žalovaného a tým mu odňal možnosť konať pred súdom a tiež rýchlosť, akou vo veci krajský súd rozhodol. Predmetný návrh bol doručený súdu dňa 27.10.2003 a súd vo veci samej rozhodol dňa 27.9.2004. Žalovaný bol v konaní zastúpený advokátom s plnomocenstvom pre celé konanie a preto predvolanie na pojednávanie doručoval súd len tomuto zástupcovi. Právny zástupca žalovaného sa k návrhu písomne vyjadril bol predvolaný na pojednávanie konané dňa 27.9.2004, ktorého sa osobne zúčastnil, k veci sa vyjadril a predložil súdu príslušné písomné doklady. Nie sú dôvodné ani námietky žalovaného týkajúce sa priznaných trov konania žalobkyni v sume 27 545 Sk. Predmetom sporu je určenie neplatnosti právnych úkonov a vrátenie poskytnutého preddavku vo výške 490 933,60 Sk. Uvedená výška náhrady trov konania pozostáva zo zaplateného súdneho poplatku žalobkyňou za návrh a to v dvoch častiach, t.j. v sume 3 000 Sk (dňa 7.11.2003) a v sume 24 545 Sk (dňa 21.8.2006).

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 OSP a priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z cestovného za účasť na pojednávaniach dňa 12.10.2007, 13.11.2007 a 11.12.2007 (pojednávanie dňa 12.10.2007 cesta osobným motorovým vozidlom AUDI A6 z K. do B. a späť v sume 8 449,72 Sk, pojednávanie dňa 13.11.2007 cesta lietadlom K.-B. a späť v sume 3 213 Sk a pojednávanie dňa 11.12.2007 cesta lietadlom K.-B. a späť v sume 2 859,81 Sk), celkom vo výške 14 522 Sk.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 11. decembra 2007

JUDr. Margita Fridová, v.r.

predsedníčka senátu